

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

БАКАЛАВР
(освітній ступінь)

Кафедра права та публічного управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету урбаністики та просторового планування

_____ / **А.М. МАМЕДОВ** /

« ____ » _____ **2025** року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
(НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)
ВК «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

код	назва спеціальності, освітньої програми
D 4	«Публічне управління та адміністрування»
	«Державне управління у сфері містобудівної діяльності»

Мова викладання: українська

Розробник:

Мартиненко Наталія Ph.D. в галузі публічного управління та адміністрування

_____
(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права
Протокол № 6 від 01 липня 2025 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Володимир НІКІТІН

Схвалено гарантом освітньої програми

Гарант ОП _____

(підпис)

Сергій КЛІМОВИЧ

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 року

ВИТЯГ З ОСВІТНЬОГО ПЛАНУ 2025-2026 н.р.

шифр	Бакалавр ОПШ	Форма навчання: денна										Форма контролю	семестр	Погодження заступником декана факультету
	Назва спеціальності	Кредитів ECTS	Кількість годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП	КР	РГР	Контрольні роботи				
				разом	Лекції	Лаборатор					Практичні			
281	«Публічне управління та адміністрування»	3	90	18	8		8					3	3	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Анотація. Євроінтеграційні процеси, які відбуваються в Україні, сприяють якісному та ґрунтовному оновленню змісту норм вітчизняного законодавства для того, щоб забезпечити реалізацію конституційного права людини на соціальне забезпечення та підтримати її на належному рівні у випадку настання соціальних ризиків. Неабиякий рівень соціальної підтримки забезпечується завдяки функціонуванню загальнообов'язкового державного соціального страхування, загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, системи державних соціальних допомог та механізму надання соціальних послуг.

Право соціального забезпечення, як і будь-яка галузь права є складовою частиною системи права України. Дана галузь права складається з внутрішньо узгодженої, хоча й не кодифікованої сукупності правових норм, має свій набір вихідних загальних положень – предмет, метод, принципи, які розкривають своєрідність і специфіку правового регулювання. Навчальна дисципліна «право соціального забезпечення» являє собою систему взаємоузгоджених елементів навчального процесу, які зорієнтовані на вивчення студентами вказаної дисципліни. Об'єктом вивчення навчальної дисципліни «право соціального забезпечення» є система правових норм та правовідносин, які виникають внаслідок регулятивного впливу вказаних норм. Також вивчаються теоретичні конструкції, створені вітчизняними та іноземними вченими-правознавцями, що відображають природу основних інститутів права соціального забезпечення, та спрямовані на вирішення його основних проблем. Виклад матеріалу спрямований на формування у здобувачів вищої освіти практичних вмінь та навичок щодо самостійного наукового пошуку та вирішення практичних проблем, які виникають у процесі надання соціального забезпечення, реалізації, охорони та захисту конституційних прав громадян у сфері соціального забезпечення.

Мета – підготовка кваліфікованих фахівців, які мають високий рівень знань з правових та організаційних питань соціального забезпечення, вміють правильно застосовувати положення нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері соціального забезпечення.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»:

- сформувати навички щодо застосування норм права соціального забезпечення шляхом безпосередньої правозастосовчої діяльності та складення окремих правових документів;

- навчити аналізувати зміст правових норм та давати точні і конкретні посилання на відповідні нормативно-правові акти: вказувати коли і ким вони прийняті, відповідні статті, пункти, підпункти. При цьому студент повинен звертатися безпосередньо до тексту нормативно-правових актів, а не викладати їх зміст за навчальною, довідковою чи популярною літературою;

- сприяти оволодінню студентами знаннями щодо системи нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини у вказаній сфері;

- сприяти оволодінню студентами навичками по подальшому проведенню

самоосвіти для забезпечення актуального стану знань у вказаній сфері;

- навчити користуватись Порталом електронних послуг Пенсійного фонду України; Реєстром надавачів та отримувачів соціальних послуг; Реєстром недержавних пенсійних фондів, тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен навчитися:

- використовувати у безпосередній діяльності та при подальшому вдосконаленні знань і вмінь з права соціального забезпечення теоретичні засади цієї галузі права;

- аналізувати юридичні факти;

- орієнтуватися в системі чинного законодавства;

- тлумачити чинне законодавство в сфері соціального забезпечення;

- застосовувати норми права соціального забезпечення шляхом безпосередньої правозастосовчої діяльності та складення окремих правових документів;

- застосовувати основні форми захисту прав громадян у сфері соціального забезпечення.

Пререквізити: теорія державного управління.

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<https://org2.knuba.edu.ua/course/index.php?categoryid=62>).

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	
ЗК01	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК02	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК05	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК08	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК09	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК013	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп

	різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
Фахові компетентності	
ФК01	Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
ФК03	Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.
ФК05	Здатність використовувати систему електронного документообігу.
ФК06	Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН04	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
ПРН05	Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування
ПРН06	Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.
ПРН08	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
ПРН11	Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

**Зміст курсу
Змістовний модуль I «Загальна частина»**

Лекція 1. Право соціального забезпечення як галузь права. Правовідносини у сфері соціального забезпечення. Суб'єкти права соціального забезпечення (2 год.). Поняття, предмет, метод, принципи, система права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення. Міжнародні норми у сфері соціального захисту населення. Види та класифікація, підстави виникнення правовідносин у сфері соціального забезпечення. Конституційні соціальні ризики. Страховий та трудовий стаж. Поняття та види суб'єктів права соціального забезпечення. Фізичні особи як учасники правовідносин у сфері соціального забезпечення. Органи соціального захисту населення. Пенсійний фонд України. Національна соціальна сервісна служба України. Державна служба України у справах дітей. Суб'єкти, які сприяють реалізації права на соціальне забезпечення. Установи (заклади) соціальної підтримки. Відповідальність у сфері соціального забезпечення.

Лекція 2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування (2

год.). Законодавство України про соціальне страхування. Принципи соціального страхування. Управління в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку. Основні завдання і функції уповноваженого органу управління та його територіальних органів. Права, обов'язки та відповідальність уповноваженого органу управління та його територіальних органів. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Контроль та нагляд у сфері соціального страхування. Електронний реєстр листків непрацездатності.

Лекція 3. Система пенсійного забезпечення в Україні (2 год.). Структура системи пенсійного забезпечення в Україні. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Система недержавного пенсійного забезпечення. Суб'єкти системи пенсійного забезпечення в Україні. Законодавство про пенсійне забезпечення в Україні. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Право громадян України на отримання пенсійних виплат та соціальних послуг. Види пенсійних виплат і соціальних послуг. Право вибору пенсійних виплат. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Припинення участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Права та обов'язки застрахованої особи. Збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Повноваження податкових органів, Пенсійного фонду щодо збору та обліку єдиного внеску. Страховий стаж у солідарній системі. Пенсії за віком у солідарній системі. Пенсії по інвалідності в солідарній системі. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб. Портал електронних послуг Пенсійного фонду України: дані страхувальника з Єдиного реєстру страхувальників, дані з реєстру застрахованих осіб, електронна пенсійна справа, пенсійний калькулятор.

Лекція 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Соціальні послуги (2 год.). Принципи страхування на випадок безробіття. Законодавство про страхування на випадок безробіття. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги. Державний нагляд у сфері страхування на випадок безробіття. Порядок реєстрації, перереєстрації зареєстрованих безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу. Обчислення страхового стажу. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю. Права, обов'язки та відповідальність у сфері страхування на випадок безробіття. Функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок

безробіття під час дії воєнного стану. Порядок надання соціальних послуг суб'єктам ринку праці кар'єрними радниками, спеціалізованими кар'єрними радниками, консультантами по роботі з роботодавцями. Порядок реєстрації, перереєстрації зареєстрованих безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу. Порядок надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні. Основні принципи надання соціальних послуг. Законодавство про соціальні послуги. Суб'єкти системи надання соціальних послуг. Основні напрями державної політики у сфері надання соціальних послуг. Отримувачі соціальних послуг. Надавачі соціальних послуг. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг. Класифікація соціальних послуг. Договір про надання соціальних послуг. Відмова та припинення надання соціальних послуг. Визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах. Оплата соціальних послуг. Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей. Соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб.

Практичні заняття

Практичне заняття 1. Право соціального забезпечення як галузь права. Правовідносини у сфері соціального забезпечення. Суб'єкти права соціального забезпечення (2 год.).

Форма проведення: дискусія.

Питання для обговорення:

Поняття і предмет права соціального забезпечення. Метод права соціального забезпечення. Система, структура права соціального забезпечення. Принципи права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення. Міжнародні норми у сфері соціального захисту населення. Види та класифікація правовідносин у сфері соціального забезпечення. Підстави виникнення соціально-забезпечувальних правовідносин. Страховий випадок. Провідне місце пенсійних відносин у соціальному забезпеченні. Відносини з надання соціальних допомог. Поняття та види суб'єктів права соціального забезпечення. Фізичні особи як учасники правовідносин у сфері соціального забезпечення. Органи соціального захисту населення. Міністерство соціальної політики України. Пенсійний фонд України. Національна соціальна сервісна служба України. Державна служба України у справах дітей. Суб'єкти, які сприяють реалізації права на соціальне забезпечення. Установи (заклади) соціальної підтримки. Відповідальність у сфері соціального забезпечення.

Практичне заняття 2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (2 год.).

Форма проведення: дискусія.

Питання для обговорення:

Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб. Особи, які підлягають страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Право громадян на страхові виплати за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Види страхових виплат за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності та тривалість її виплати. Призначення та здійснення страхових виплат за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Принципи страхування на випадок безробіття. Законодавство про страхування на випадок безробіття. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги. Державний нагляд у сфері страхування на випадок безробіття. Порядок реєстрації, перереєстрації зареєстрованих безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу. Обчислення страхового стажу. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю. Права, обов'язки та відповідальність у сфері страхування на випадок безробіття. Функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану. Порядок надання соціальних послуг суб'єктам ринку праці кар'єрними радниками, спеціалізованими кар'єрними радниками, консультантами по роботі з роботодавцями. Порядок реєстрації, перереєстрації зареєстрованих безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу. Порядок надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні.

Практичне заняття 3. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Недержавне пенсійне забезпечення (2 год.).

Форма проведення: дискусія.

Питання для обговорення:

Види пенсійних виплат і соціальних послуг. Право вибору пенсійних виплат. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Права та обов'язки застрахованої особи. Збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Повноваження податкових органів, Пенсійного фонду щодо збору та обліку єдиного внеску. Страховий стаж у солідарній системі. Пенсії за віком у солідарній системі. Пенсії по інвалідності в солідарній системі. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб. Портал електронних послуг Пенсійного фонду України: дані страхувальника з Єдиного реєстру страхувальників, дані з реєстру застрахованих осіб, електронна пенсійна справа, пенсійний калькулятор. Платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, їх права та обов'язки. Порядок нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску. Розмір єдиного внеску. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування. Повноваження

податкових органів, Пенсійного фонду України у сфері збору та обліку єдиного внеску. Відповідальність за порушення законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску. Система недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди та їх види. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Припинення участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Практичне заняття 4. Соціальні послуги. Державна допомога сім'ям з дітьми (2 год.).

Форма проведення: дискусія.

Питання для обговорення:

Основні принципи надання соціальних послуг. Законодавство про соціальні послуги. Суб'єкти системи надання соціальних послуг. Основні напрями державної політики у сфері надання соціальних послуг. Отримувачі соціальних послуг. Надавачі соціальних послуг. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг. Класифікація соціальних послуг. Договір про надання соціальних послуг. Відмова та припинення надання соціальних послуг. Визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах. Оплата соціальних послуг. Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей. Соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб. Право сімей з дітьми на державну допомогу. Види державної допомоги сім'ям з дітьми. Джерела покриття витрат на виплату державної допомоги сім'ям з дітьми. Органи (заклади), що призначають і здійснюють виплату (видачу) державної допомоги сім'ям з дітьми. Термін розгляду документів для призначення державної допомоги сім'ям з дітьми. Право на допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами. Умови надання і тривалість виплати допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами. Право на допомогу при народженні дитини. Умови призначення допомоги при народженні дитини. Надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги "пакунок малюка". Умови призначення допомоги при усиновленні дитини. Право на допомогу на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування. Умови призначення допомоги на дітей одиноким матерям. Умови, за яких виплата допомоги на дітей одиноким матерям припиняється або призупиняється. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015.

В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми. Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань

1. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення.
2. Предмет права соціального забезпечення.
3. Метод права соціального забезпечення.
4. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина.
5. Джерела права соціального забезпечення.
6. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері соціального забезпечення.
7. Формування законодавчої бази соціального забезпечення в Україні.
8. Поняття, основні ознаки, види правовідносин у сфері соціального забезпечення.
9. Поняття та види суб'єктів права соціального забезпечення
10. Фізичні особи як учасники правовідносин у сфері соціального забезпечення.
11. Міністерство соціальної політики України.
12. Пенсійний фонд України.
13. Національна соціальна сервісна служба України.
14. Державна служба України у справах дітей.
15. Суб'єкти, які сприяють реалізації права на соціальне забезпечення.
16. Принципи права соціального забезпечення.
17. Відповідальність у сфері соціального забезпечення.
18. Система пенсійного забезпечення та його рівні в Україні.
19. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
20. Особливості функціонування системи недержавного пенсійного забезпечення.
21. Недержавні пенсійні фонди, їх види, засновники та вкладники.
22. Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану.
23. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей.
24. Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб.

25. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах
26. Державна допомога сім'ям з дітьми
27. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям
28. Соціальний захист ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) захисників та захисниць України.
29. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття
30. Запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	27	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	18	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	15	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Критерії оцінювання презентації (відповідність роботи за обсягом, формою, якістю змісту і демонстрації матеріалу).

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендують відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу, електронні ресурси, у тому числі й освітній сайт Університету.

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітньої компоненти мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість за навчальним планом	Норми часу
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	20 год.	5
підготовка до практичних занять	0,5 год на 2 год практичного заняття	20 год.	5
підготовка контрольної роботи	6 год	1	6
підготовка до заліку	6 год	1	6

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); презентації результатів виконання завдань та досліджень; та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну

роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання							Індивідуальне завдання	Сума балів
Змістові модулі								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10	30	100

Шкала оцінювання для залікових/екзаменаційних вимог за національною системою та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		<i>Для екзамену, практики</i>	<i>Для заліку</i>
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Роз'яснення щодо оцінювання якості та повноти засвоєння теоретичного та/абопрактичного матеріалу представлено у наступній таблиці.

Шкала оцінювання якості знань, умінь, навичок, що засвоєні студентом при проходженні курсу

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100
ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу майже в повному обсязі/ зі значною кількістю несуттєвих помилок (3-4) (вище середнього рівня)	82-89

ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ незначна кількість (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	74-81
ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ значна кількість (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	60-73
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	0-59

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Питання підсумкового контролю

Поняття права соціального забезпечення. Відмінність права соціального забезпечення від інших суміжних галузей права.

Становлення та розвиток пенсійної системи в Україні.

Розмежування понять „соціальний захист” і „соціальне забезпечення”.

Предмет права соціального забезпечення.

Метод права соціального забезпечення України.

Система права соціального забезпечення України.

Поняття та види принципів права соціального забезпечення України.

Система та зміст принципів права соціального забезпечення в Україні.

Поняття та класифікація джерел права соціального забезпечення.

Міжнародні нормативно-правові акти як джерело права соціального забезпечення.

Поняття, особливості соціально-забезпечувальних правовідносин.

Види, критерії класифікації соціально-забезпечувальних правовідносин.

Суб’єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: загальна характеристика.

Об’єкти права соціального забезпечення.

Громадяни, як суб’єкти правовідносин з соціального забезпечення.

Правовий статус Пенсійного фонду.

Державні органи - суб’єкти соціально-забезпечувальних правовідносин.

Міністерство соціальної політики України.

Зміст правовідносин з соціального забезпечення.

Особливості юридичних фактів, які породжують, змінюють чи припиняють

соціально-забезпечувальні правовідносини.

Поняття та юридичне значення трудового (страхового) стажу.

Загальна характеристика системи пенсійного забезпечення.

Законодавство України про пенсійне забезпечення.

Пенсії у солідарній системі: види, умови призначення.

Поняття, ознаки та система страхових (трудових) пенсій. Суб'єкти права на страхову (трудова) пенсію.

Пенсійне забезпечення за віком: загальні умови, порядок призначення страхових пенсій за віком.

Пільгове пенсійне забезпечення за віком.

Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю - щомісячна державна допомога.

Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.

Пенсійне забезпечення державних службовців, наукових та науково-педагогічних працівників.

Пенсії за особливі заслуги перед Україною, поняття, суб'єкти, порядок призначення.

Особливості державного пенсійного забезпечення осіб, які постраждали від Чорнобильської катастрофи, ветеранів війни.

Пенсії у зв'язку з інвалідністю: поняття, види, умови призначення. Медичні й правові критерії інвалідності.

Пенсії у зв'язку із втратою годувальника.

Пенсії за вислугу років.

Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Умови її впровадження в Україні.

Недержавне пенсійне забезпечення.

Недержавні пенсійні фонди, їх види, засновники та вкладники.

Види пенсійних виплат та порядок їх здійснення в системі недержавного пенсійного забезпечення.

Поняття, ознаки та види страхових допомог.

Допомога в разі тимчасової непрацездатності: поняття, правові підстави та порядок призначення та виплати.

Страхова допомога на випадок вагітності та пологів.

Страхові допомоги в разі безробіття.

Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням.

Поняття, ознаки та система державних допомог. Особливості фінансування.

Види державної допомоги сім'ям з дітьми.

Умови надання і тривалість виплати допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Допомога при народженні дитини, одноразова натуральна допомога "пакунок малюка".

Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.

Допомога на дітей одиницями матерям.

Допомога при усиновленні дитини.

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.

Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.

Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та випробувань, військових навчань із застосуванням ядерної зброї. Загальні компенсації та пільги.

Система соціального захисту ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України.

Єдиний державний реєстр ветеранів війни.

Особи, які належать до учасників бойових дій. Пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них.

Пільги особам з інвалідністю внаслідок війни.

Пільги сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України.

Пільги для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

Пільги ветеранам праці.

Пільги для осіб, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною.

Матеріальне, соціально-побутове і медичне забезпечення інвалідів.

Класифікація, типи соціальних послуг та порядок їх надання.

Організація та фінансування надання соціальних послуг.

Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Пільги військовослужбовцям та членам їх сімей.

Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей.

Форми та види соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб.

Методичне забезпечення дисципліни

Навчальні посібники:

Право соціального забезпечення: навч. посіб. / авт.: С. М. Прилипко, Г. С. Гончарова, В. В. Юровська, О. О. Конопельцева; за заг. ред. В. В. Жернакова. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 126 с.

Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. – Чернігів: ПАТ "ПВК"Десна", 2016.- 692 с.

Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с.

Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. Вид. 5-те, перероб. і доп. К. : ЦУЛ, 2014. 448 с.

Право соціального забезпечення : навч. посіб. / авт.: Ярошенко О. М., Слюсар А. М., Ветухова І. А. та ін.. Харків, 2019. 376 с.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Економіко-правова бібліотека. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vuzlib.net>.

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://korolenko/kharkov.Vuzlib>.

Бібліотека Київського Національного університету будівництва і архітектури. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/>

Освітній сайт Київського Національного університету будівництва і архітектури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3833>.

Нормативно-правові акти:

Конституція України від 28.06.96 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#n1375>

Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 № 2262-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text>

Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n438>

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#n540>

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 1533-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#n254>

Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 № 1727-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>

Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 01.06.2000 № 1767-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-14#Text>

Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>

Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n2561>

Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#n1409>

Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 № 796-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12#Text>

Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>

Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>

Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>

Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>

Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 № 2109-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>

Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16.12.1993 № 3721-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text>

Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

Про публічні електронні реєстри: Закон України від 18.11.2021 № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#n557>

Деякі питання підтримки внутрішньо переміщених осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2023 № 709. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/709-2023-%D0%BF#Text>

Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією: Наказ Мінреінтеграції від 22.12.2022 № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#n19>

Додаткові джерела:

Автушенко І. Б. Державна політика України щодо соціального захисту

військовослужбовців та членів їх сімей (1991–2014 рр.). К.: ІНКОС, 2019. 415 с.

Нариси з міжнародного та зарубіжного трудового права і права соціального забезпечення : монографія / В. М. Бесчастний, М. М. Клемпарський, О. В. Назимко; за заг. ред. В. М. Бесчастного. Харків : Право, 2017. 176 с.

Пенсійне забезпечення у солідарному рівні загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: монографія / В. М. Андріїв , О. Л. Кучма, Л. М. Сіньова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Маслаков, 2018. 474 с.

Правовідносини соціального забезпечення: суб'єкти, зміст, об'єкти: монографія / С. М. Синчук; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 421 с.

Болотіна Н. Б. Соціальне законодавство України. Гендерна експертиза. Відп. ред. Т. М. Мельник. К. : Логос, 2001. 82 с.

Проблеми застосування трудового та пенсійного законодавства : монографія [Н. М. Хуторян та ін.; наук. ред.: Н. М. Хуторян, М. М. Шумило; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ : Ніка-Центр, 2015. 315 с.

Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції : монографія / Н. М. Хуторян та ін.; відп. ред. Н. М. Хуторян; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Харків : Право, 2018. 255 с.

Мартиненко Н. В. Механізми державного управління розвитком пенсійної системи України: дис. ... д-ра філософії в галузі знань 07 Управління та адміністрування : [спец.] 281 / Мартиненко Наталія Василівна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Харків. регіон. ін-т держ. упр. - Харків, 2021. - 292 арк. : рис., табл.

Линдюк, О. А. Механізми державного регулювання фінансового забезпечення пенсійної системи України: дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Линдюк Олена Анатоліївна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К., 2012. - 215 арк. - Бібліогр.: арк. 175-200.